

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אהבת ישראל

בס"ד | גיליון מס' 278

פרשת אחרי קדושים

מדוע עמד הרבי וצחצח את בור המקווה באישון ליל?

ואהבת לרעך כמוך... (י"ט, י"ח)

לאהוב, לרצות להיטיב לזולתנו, לחשוש לשלום כל יהודי, לפעול להקל ולהיטיב עם כל חבר או ידיד.

התקופה שאנו בעיצומה - מזמנת לנו אינספור הזדמנויות כאלה, בפעולות פשוטות ויומיומיות. וכשנשמור על הנחיות מתוך התפיסה הזו, כשנקפיד על ההוראות מתוך התובנה הזו - נרגיש מאושרים בכל מעשה ופעולה, לא רק שהדבר לא יעיק עלינו, אלא אדרבה - ישמח אותנו, ירומם את נפשנו!

ובנוסף, ואולי זה העיקר: לא פחות מלקרובים ולרחוקים, הרי מצות 'אהבת ישראל' מיועדת בראש ובראשונה לקרובים ממש, לבני הבית, למשפחה הגרעינית הקרובה. אין זמן מתאים מתקופה זו להתחזק בכך, לחזק את האהבה והאחוה בתוך הבית פנימה, עם בני המשפחה הקרובה, עם הילדים הזקוקים לנו בימים אלה יותר מתמיד.

הלא ממילא אנו נמצאים בבית רוב היום, ממילא איננו יכולים לצאת, ממילא אנו איתם רוב שעות היממה - הבה נמנף את התקופה ליצירת הווי משפחתי נעים, להטמעת עזרה הדדית, עידוד אמירת מילים טובות ויצירת אוירה חייכנית בבית.

זה הזמן, עכשיו העת. הבה נצל את הימים הללו להעמיק את 'אהבת ישראל' בתוך ליבנו, לחשוב שכל פעולה שאנו עושים נובעת מ'אהבת ישראל', ולפעול להרבות אהבה ואחוה בין בני המשפחה, מכרים וידידים. ואם כך נעשה - נגלה ש'אהבת ישראל' היא תרופת פלא שמייצרת אוירה טובה, שמעוררת רחמי שמים, שמביאה בכנפיה ישועות לרוב, אולם בעיקר - נצא מהתקופה הקשה הזו מחוסנים וחזקים מאי פעם, גודשי ויטמין 'אהבת ישראל' לכל החיים!

סחבה ודלי בידי הרבי...

שעת ערב מוקדמת בעיירה ניערדהז שבהונגריה. בחדר הסמוך לבית המדרש המקומי התכנסו ראשי הקהל, לדיון בסוגיית שמש בית הכנסת, אשר לאחרונה מתרשל במלאכתו. בידוע כי השמש מתקשה בפרנסתו, התקשו להחליט לפטרו מתפקידו, אולם לנוכח העובדה שתקופה כה ארוכה שביית הכנסת לא הוחרגה, לא נוקה במועד, לא חומם בחורף ולא טופח בקיץ, המקווה אינו מוסק, ועוד ועוד - גמרו אומר והודיעוהו על פיטוריו.

לא חלפו אלא כמה שעות, וראשי הקהל נקראו לביתו של הדיין בעיירה, הלא הוא מי שלאחר מלחמת העולם השנייה נודע ברבים כאדמו"ר מטאהש ז"ע. אז שימש הרבי כדיין בעיירה, והשמש זימן את ראשי הקהל אליו לדיון תורה, תובע להשיבו למשרתו כמימים ימימה, כשהוא מבטיח להשתפר ומתחנן על פרנסתו.

ראשי הקהל נענו ואמרו, כי ניתנו לו כבר אינספור הזדמנויות להשתפר, ובכל זאת הוא מוסיף להתרשל.

השגרה המוזרה-משונה משהו שאנו בעיצומה הולכת ונמשכת, התקופה המבולבלת והנבוכה הולכת ומתארכת, ימי החשש וההסתגרות הולכים ומתרבים, ועדיין - איש לא באמת יודע מה השלב הבא ומה יילד יום. בתי הכנסיות ובתי המדרשות מוסיפים להיות נעולים, גם מקומות העבודה לא חזרו לתפקוד מלא, מוסדות החינוך עודם מושבתים, וכל יהודי יושב בביתו, מהורה, מתמודד, מחשב את מסלול הימים הבאים, עד יעבור זעם, בהתאם להנחיות המשתנות כל העת.

ככל שהתקופה הזו מתארכת, ככל שהימים הללו הופכים לשגרה שנכפתה עלינו, כל אדם מנסה להבין מה מדברת התקופה אליו, במה ניתן לזכות דווקא בתקופה הזו, איך לא רק מתמודדים איתה - אלא גם ואולי בעיקר מנצלים אותה לטובה, כך שנוכל לצאת ממנה בתובנות חדשות, בנכסים רוחניים יקרי ערך, בכוחות טובים יותר להמשך החיים.

כי אכן כן, מדובר בתקופה מאתגרת, מורכבת, אולי קשה אפילו. אפשר לקונן על המצב ולהרגיש לא נעים בו, ואפשר - - -

אפשר להרכיב משקפיים אחרים, ולראות שהבורא יתברך זימן לנו בזאת הזדמנות פז, לזכות עשרות פעמים ביום במצוה היקרה והאהובה המופיעה בפרשת השבוע - מצות 'אהבת לרעך כמוך'. אפשר לחדד בתוך הלב שכל ההנחיות שאנו שומרים עליהן - בסופו של דבר נועדו להגן על הזולת, ואזי אנו ששים ושמהים לנצל את הזדמנות להתחזק ולהתעלות במצות אהבת ישראל!

הרי ממילא נצא מהבית חבושי מסיכות, הבה נכוון שאנו עושים זאת מתוך אהבת ישראל, אחריות לשלומנו ובריאותו של יהודי אחר. ממילא אנו נאלצים להתקשר למכרים וידידים שאיננו יכולים להיפגש עימם, הבה נכוון שאנו עושים זאת כדי להקל עליהם את התקופה, להפגי מעליהם את הבדידות.

גם כשאנו נכנסים לחנות ושומרים מרחק, גם בשעה שאנו נעמדים לתפילה בחצר במקום בבית הכנסת, גם כשאנו שומרים על הילדים בבית למרות הקושי בכך, כל הפרטים הקטנים הללו הלא נובעים מתוך אחריות לגורל הזולת. הבה נכוון בעת שאנו עושים אותם שאנו עושים זאת מתוך אהבת ישראל ודאגה לבריאותו של הזולת, ונזכה להאיר את התקופה שאנו בעיצומה באורה הזך והבהיר של מצות אהבת ישראל, נרגיש כי אנו בתקופת הזדמנות לקחת עוד ועוד מהאוצר הקסום הזה!

'אהבת לרעך כמוך' - 3 מילים יסודיות, שעליהם נשענים חסד, מידות טובות, רצון לסייע, דאגה לזולת, ועוד ועוד. 'אהבת לרעך' - קורא לנו אבא שבשמים, מזמין אותנו לראות את התמונה במלואה. הן אב אחד לכולנו, וכולנו אחים בנים לאותו אבא. כמה מוטל עלינו

סיסמא או משימה?

סיפר הגה"צ רבי דניאל פריש זצוק"ל, שהזדמן פעם לבית מדרשו של הרה"ק רבי איציק'ל מפשעווארסק זי"ע באנטווערפן, והנה הוא רואה מחזה לא שגרת: קודם תפילת שחרית, מגיע חתנו של הרבי - הלא הוא הרה"ק רבי יענק'לה זי"ע שלימים מילא את מקומו, וסובב הולך בין מתפללי בית הכנסת, לשואלם אם רוצים לשתות משהו, אם מצאו מקום להניח את מעילם כיאות, אם הם זקוקים לעזרה, וכן הלאה...

התפלא רבי דניאל: הלא רבי יענק'לה זה נודע כנוהג בגינוני קדושה מופלגים, ומצופה ממנו כי ינהג במנהג חסידים נעלים, וימנע מלשוחח קודם התפילה, וכיצד זה אפוא מסתובב הוא בבית הכנסת ומשוחח? המתין רבי דניאל לתורו, וכשרבי יענק'לה הגיע אליו, ושאלו בחיוך אם הוא זקוק למשהו, נענה לו באמירת 'שש... שש...'. כשהוא מורה על פיו, כמסמן שאין ראוי לדבר לפני שמדברים עם מלך מלכי המלכים...

השיב לו רבי יענק'לה: 'וכי מה אתה חושב, שהאמירה 'הריני מקבל על עצמי מצות ואהבת לרעך כמוך' היא לחש בעלמא, מין סיסמא כזו נטולת משמעות מעשית? חלילה! מצוה זו נוהגת בכל עת, וביתר שאת עכשיו, קודם התפילה. הריני לא רק מקבל עצמי, אני מקיים מצות אהבת ישראל כמו דיין!'

לימים, סיפר רבי דניאל כי הדברים הותרו בו רושם כה עז, עד ששינו את מבטו על מצוה נעלה זו, ועל כל חייו. כי כאן הבין, עד כמה אהבת ישראל נוגעת בכל מצב ובכל זמן, והיא ערך נעלה שבכוחו לגבור על ערכים נעלים רבים אחרים!

הבה ניקח לתשומת ליבנו את המסר העולה מסיפור נפלא זה, אותו סיפר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א. יש לנו הרבה ערכים, ערך 'אהבת ישראל' אינו נופל מאף אחד מאלה. הבה נוודא בכל עת כי אנו מקפידים על אהבת ישראל בכל לב ונפש, פועלים למען הזולת מכל הלב ובמסירות נעלה!

מבחן התוצאה מוכיח כי בית הכנסת והמקווה מונחים ואינם מטופלים כראוי, הניקיון, החימום, התאורה - העסק לא עובד. 'בלית ברירה, מי שלא עובד - לא נשאר בעבודתו!' - הסבירו ראשי הקהל את עמדתם.

הדיין ביקש שהות להרהר, ואחר ביקש רשות מהנתבעים לשוחח עם השמש ביחידות, כשלאחר השיחה שב אל ראשי הקהל והציע: 'ראו נא, שוחחתי עם השמש, והבנתי ממנו שהפעם - הוא מבין שזה רציני, והמשך הרשלנות יעלה לו בפרנסתו. לפיכך, מבקש אני מכם כי תתנו לו ארכה של עוד חודש ימים על תנאי: אם יוכיח את עצמו - יוכל להאריך ימים על ממלכתו, ואם לאו - הריהו מפוטר אוטומטית, כבר מהיום!'

ראשי הקהילה נענו, והמתינו לראות כיצד יפול דבר. למרבה השמחה, בימים הבאים, הופתעו בני העיר מהמהפך שהתחולל בבית הכנסת ובמקווה. המקום הפך למצוחצח, נקי ונוצץ. הקירות מורקו, הכיורים הוברקו, נברשות השמן הענקיות נוערו מכל פירור אבק, בית ה' הפך לנעים ומפואר. גם המקווה הפך למוסק ומחומם כראוי, פשוט תענוג!

עברו שבועיים, וראשי הקהל עלו למעונו של הדיין להודות לו. הרב שמח לשמוע, ביקש לוודא כי אכן השמש ימשיך במשרתו כמובטח, וכמובן שראשי הקהילה אישרו זאת מיד.

חלפו כמה חודשים, ואחד מראשי הקהל שב לעיירה בשעה מאוחרת בלילה. מרכבתו עוברת על יד בית הכנסת, והנה הוא מבחין כי בית הכנסת מואר. 'אני רואה שהשמש חזר להתרשם!...' - הרהר באנחה, 'הנה, רק עברה תקופה לא ארוכה, והוא כבר החל לשכוח לכבות את מנורות השמן בלילות!'

הלה חס על השמן הבער וחינם, עצר את מרכבתו ונכנס בשערי בית הכנסת, על מנת לכבות את המנורות הדולקות. כפי שצפה, בית הכנסת היה ריק מאדם, אולם ניכר כי לפני שעה קלה הסתיימה מלאכת נקיטתו. כששמע קולות עולים מן המקווה, החליט לרדת ולבדוק מי הוא זה ואיזה הוא אשר נמצא במקווה בשעה כה מאוחרת...

האיש נעמד על עומדו, פניו החווירו ולבו החסיר פעימה. בתוככי בור המקווה, על סולם קטן, עמד דיין העיירה - הלא הוא האדמו"ר מטאהש ז"ע, כששרוליו מופשלים, דלי מים בידו האחת, סחבה בידו השנייה, והוא משפשף במרץ רב את קירות בור המקווה, מצחצח אותם כדבעי...

דקה ארוכה עמד האיש המום, מתקשה לעכל את המראה. הנה כי כן, בחודשים האחרונים - מאז הבין הרב כי קיים איום על פת לחמו של השמש האומלל, החליט להיכנס בנעליו, שלא לומר במגפיו, ונטל על שכמו את מלאכת הניקיון. הכל, כדי שהשמש יסיף ויקבל את פרנסתו בכבוד, כשהרב הוא העומד וממרק את בניין בית הכנסת והמקווה מדי לילה!

את הסיפור המפעים סיפר הרה"ח ר' שלום מיכל ארגעל שליט"א, אשר זכה לשמש כידי ימינו של האדמו"ר מטאהש ז"ע, ומתוך המקווה המואר באישון ליל ניבטת לנו דמות אבהית שכל כולה אהבת ישראל זכה, כדי ללמדנו:

אהבת ישראל אמיתית, היא כזו שאין לה גבולות של מקום וזמן, כבוד ומעמד. מי שאוהב כל יהודי כמו את עצמו ממש - אינו מרגיש כל פחיתות כבוד לסייע לזולת או להאיר פנים למסכן, לומר מילה טובה או להתמסר לצורך של חבר. אהבת ישראל אמיתית היא לאהוב כל יהודי באמת, להיות נכון להתמסר אליו, לפעול למענו, להקל מעליו, לגרום לו לחייך.

עתה, בתקופה זו, נוכל לסגל לעצמנו את החשיבה הזו. עתה הזמן לחדד שבעת שאנו שומרים על הנחיות וההרחקות - אנו בעצם שומרים על יהודים אחרים, ובכך נפנים את ליבנו את הערך הנשגב של אהבת ישראל והאחריות לגורלו של כל יהודי. עתה העת גם למנף את אהבת ישראל בתוך הבית פנימה, להאיר פנים, לחייך, ליצור אווירה טובה ונעימה.

ואם נשכיל לנצל את התקופה הזו כדי לחזק בליבנו את המידה הנעלה הזו - הרי שהתקופה הזו תסתיים בקרוב מתוך בשורות טובות ישועות ונחמות, ונצא ממנה עשירים ומאושרים בהון רוחני יקר ערך, שילווה אותנו להמשך החיים!

באיזו מסעדה לא משלמים?

את הסיפור הבא סיפר בעל המעשה, הרה"ח ר' משה טייטשער זצ"ל - מחסידיו של הרה"ק בעל האהבת ישראל מו"צ ז"ע, ושמענוהו מפי הרה"ג רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א, ומעשה שהיה כך היה:

ר' משה זה, היה סוחר עצים גדול, שמסחרו בכריתת עצים ביערות סביב חוסט, והסעתם בנהר בין ערי הונגריה, שם נמכרו לכל מבקש עצים. באחת השנים, בערב תשעה באב, העמיס ר' משה סחורה רבה על רפסודת ענק, מתוך מחשבה כי הרפסודה תועמס היום, ותצא לדרכה ביום שאחרי התענית. דא עקא שהרפסודה ככל הנראה לא היתה קשורה יפה, ומיד כשהסתיימה מלאכת ההעמסה - החלה הרפסודה מפליגה בנהר, באין איש עליה...

בהיתר של רב עקב דבר האבד, בבוקרו של יום צום תשעה באב הפליג ר' משה בסירה קטנה, על מנת לחפש את הרפסודה הסוורת ש'ברחה' לו עם הסחורה. כעבור כמה שעות גילה את הרפסודה תקועה אי שם, על סלעים בשולי הנהר. ר' משה סיים את אמירת הקינות, ומיד החל מושך את הרפסודה בכוחות מאומצים, כדי להשיבה למסלול הנהר.

כמה שעות של עבודה מיוזעת ומייגעת בעיצומו של הצום, והנה שבה הרפסודה והתייצבה כבתחילה, כשהפעם - ר' משה יושב עליה היטב, אוחז במשוטיה ומשיט אותה בבטחה. החמה החלה לשקוע, ור' משה - שהיה מותש ועייף מיום של צום שבעיצימו עבד בפרך - חיפש מזח קרוב, לקשור בו את הרפסודה היטב ולרדת לחפש משהו לאכול. עד שמצא מקום כזה כבר היתה שעת ערב, החמה שקעה זה מזמן, הוא ממחר לעצור את הרפסודה ולקושרה היטב, ויורד ממנה.

ר' משה יורד ובודק באיזו עיירה נעצר, ועובר אורח מגלה את אוזנו כי הגיע לעיירה קערעסטיר. ר' משה ממשיך ושואל היכן יש כאן מקום לסעוד, ועוברים ושבים מפנים אותו אל אחד הבתים, שנראה בית פשוט למדי אך רחב ידיים. הוא נכנס פנימה ומגלה אולם מלא עד אפס מקום, בו יושבים אנשים רבים וסועדים בהנאה לאחר הצום הארוך.

הוא מחפש לעצמו כסא לשבת, אולם מגלה כי כל המקומות תפוסים, האולם פשוט מלא ואין מקום לסיבה. לבסוף, הוא מגלה כי בקדמת האולם יש כסא אחד פנוי, והוא רץ ומתיישב עליו, נח קמעא מהדרך ותר בעיניו אחר מלצר המסעדה, שיבוא להגיש לו את הארוחה הדשינה - כפי שכולם אוכלים.

לא חולפות כמה דקות, ומיד מגיח המלצר מן המטבח, פונה לר' משה ושואלו מה ירצה לאכול. ר' משה היה סוחר עשיר ומשופע בממון, והוא החליט כי בתום יום כזה - יפנק את עצמו קמעא במעדנים מיוחדים. לפיכך, הוא מבקש מהמלצר כיסי בצק ממולאים בירקות מטוגנים בחמאה, אחד המעדנים היקרים והאהובים עליו בדרך כלל...

המלצר נענה מיד, רץ ונעלם בתוככי המטבח, ושב משם עם מגש עמוס כל טוב. לחם טרי וריחני, סלטים ללפת בהם את הפת, וכמובן - צלחת גדולה ומלאה בכסי בצק מטוגנים בחמאה, כפי שר' משה הזמין. הוא מגיש את כל האוכל לפני ר' משה שהחל מיד לאכול, ומרוב רעב לא שת לבו כי כל הנוכחים באולם יושבים וצוחקים...

הוא מסיים לאכול את הארוחה הנאה והמפוארת, מברך ברכת המזון בכוונה, וניגש לשלם. הוא מבקש מהמלצר את פירוט התשלום, והמלצר מפטיר לעברו: 'בירכת ברכת המזון? הודית להשם? - זהו, שילמת!'

ר' משה מתבלבל, מביט לאחוריו נבוך ותוהה, ועתה הבחין כי כל הנוכחים פשוט יושבים וצוחקים. הוא מתקשה להבין מה מקום לשחוק יש כאן, וצועד לשולי האולם - כדי לשאול יהודי מקומי מה קורה פה. מהי שיטת התשלום המוזרה הזו, מדוע כולם יושבים ולועגים לו, ובכלל - כל העסק נראה לו מוזר מאין כמוהו...

כשמתחננות התמונה לר' משה - הוא מחוויר כסיד ורגליו רעדו בפיק ברכיים. מסתבר, כי המסעדה בה הוא יושב - היא סלון ביתו של הרה"ק רבי ישעיה'ל מקרעסטיר ז"ע, הצדיק אשר שמו נפוץ בכל הארץ. לא זו אף זו - המלצר החייכן שהציע לו אוכל בחדווה והגישו לפניו בהכנעה - הוא הוא הצדיק בעצמו, ואם לא די בכך - הרי שהכסא הריק עליו יושב - הוא כסאו של הצדיק בעצמו, אשר כל האורחים ידעו כי הוא מקומו של הרבי ולא העזו להתיישב בו, ולכן היה פנוי!

ר' משה נחרד. הוא חשב כי נכנס למסעדה, הזמין בחופשיות מהמלצר, מתוך כוונה לשלם - כמקובל. עתה הבין כי ביזה את הצדיק, ישב על כסאו, הפנה אליו דרישה למזון, והצדיק פשוט הגיש לו את האוכל כמלצר. פניו החווירו והסמיקו חליפות, והוא רץ אל המטבח, נופל לרגליו של הצדיק ומבקש מחילה...

ור' ישעיה'ל, באותו חיוך נלבב בו הציע את האוכל, משיב לו בפשטות: 'למה ידבר כבודו כדברים האלה? ניכר עליך שאתה עייף, בוודאי התאמצת היום עד מאוד, ולכן אתה נופל מרגליך. הבה אקח אותך לחדר הסמוך, בו יש מיטה מוצעת ונוחה, תנוח כמה שעות מטלטולי הדרך, ואז כבר תרגיש בנוח...'

סיפור זה סיפר בעל המעשה בעצמו - והיו הדברים לטובת נשמתו של הרה"ק רבי ישעיה'ל ב"ר משה ז"ע שבשבוע החולף חל יומא דהילולא שלו - יש בו מסר מדהים ומפעים: מסירות ליהודי אחר, היא להרגיש אותו, להבין את העוונות עליו. רבי ישעיה'ל, מעבר להיות דמות מופת של אהבת ישראל בוערת, הרי מתוך תהלוכותיו של היהודי שלפניו הבחין שהוא מותש ועייף, ושש להציע לו ארוחה דשנה ומיטה חמה.

הבה נראה לנגד עינינו את דמות של רבי ישעיה'ל, את מסירותו ללא גבול. הבה נרגיש בצרתו של יהודי אחר, הבה נתמסר אליו ככל יכולתנו, הבה נפעל להקל מעליו בכל דרך אפשרית. זוהי אהבת ישראל זכה וטהורה, בעזרתה נזכה להיושע מכל צרה וצוקה, ואם נפנימה אל הלב עכשיו - נזכה שהיא תישאר בוערת בליבנו, ותלווה אותנו לואורך ימים!